

ЛІТЕРАТУРА

1. Никонов Геннадій «Сказки Матушки Гусыни» // <http://ruslang.blogspot.com/2010/01/blog-post.html#more>.
2. Леонтьев А.А. Психологические предпосылки раннего овладения иностранным языком // Иностранные языки в школе. – 1985. – №5. – С. 24-29.
3. Лосева С.В. Английский в рифмах – К.: Вид-во Новина, 1995. – 136с.
4. Обучение иностранному языку дошкольников: обзор теоретических позиций // Иностранные языки в школе. – №1. – 1990. – С. 38-42.
5. Щебедина В.В. Обучение детей английской разговорной речи в детском саду // Иностранные языки в школе. – 1997. – №2. – С. 55-58.
6. Ушинский К. Д. Собрание сочинений: Т. 5. – М.: Изд-во Академии пед. наук, 1949. – 356 с.

SUMMARY

The author considers opportunities of „Mother Goose Rhymes” poems usage in foreign language teaching of pre-school children and comes to a conclusion that it is possible and necessary to use them. The author emphasizes on the thought that the reasons for the early foreign-language learning are caused by the unique abilities of articulate base of small children, their absence of language barriers, progressive need in communication and new knowledge acquirement. In this article modern literature on this question which proves an opportunity and necessity of rhymes and song usage for optimization of the foreign language teaching of pre-school children are analyzed.

Key words: pre-school language learning, pre-school teaching methods of learning foreign language, articulate base, language barrier, role-playing methods, rhymes, songs.

НАТАЛІЯ СУЛАЄВА

НЕФОРМАЛЬНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У статті висвітлено окремі аспекти неформальної мистецької освіти майбутніх вихователів дошкільних закладів. Представлено визначення неформальної мистецької освіти, сформульовано її мету, функції та основні принципи організації.

Ключові слова: неформальна мистецька освіта, професійна підготовка, майбутні вихователі.

Пріоритетним завданням дошкільного виховання є забезпечення умов для змістовного й щасливого дитинства та прилучення молодого покоління нашої держави до рідної мови, мистецтва, традицій, звичаїв, моралі. Провідне місце в створенні таких умов належить вихователю, який є першим провідником

дитини у світ відкриттів. Тому важливою ланкою в системі педагогічної освіти є підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

Фундаментом такої підготовки є формальна освіта, яка забезпечує формування педагогічних знань, умінь і навичок, розвиває педагогічний стиль мислення, здійснює загальний розвиток особистості. Водночас, становленню творчого, високодуховного та високоморального педагога, здатного до постійного саморозвитку й самовдосконалення сприяє існування в педагогічному університеті неформальної освіти.

Досвід європейських країн в останні десять років свідчить, що за умови взаємодії формальної освіти з неформальною ефективність професійної підготовки педагога підвищується. Останнім часом в Україні посилився інтерес до вивчення різних аспектів неформальної освіти (В. Александров, О. Асмолов, Т. Білобровко, С. Болтівець, Г. Буданова, В. Давидова, В. Лешер, С. Коваленко, С. Мирвода, Н. Ничкало, О. Огієнко, А. Фоміна, А. Щетініна, Є. Ямбур). Науковці наголошують, що «неформальна освіта – це будь-яка освітня діяльність, організована поза формальною освітою» [5, 583]. Вона є важливою складовою неперервного навчання в умовах високих темпів суспільних змін. Тому надзвичайної актуальності набуває сьогодні розвиток різних напрямів неформальної освіти.

Професійну підготовку майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, на нашу думку, можна доповнити неформальною мистецькою освітою в педагогічному університеті, яка визначається як добровільна мистецька діяльність особистості поза рамками формальної освіти, що відбувається в мистецьких колективах і не супроводжується видачею документа.

Метою неформальної мистецької освіти є задоволення соціокультурних і освітніх потреб особистості, навчання її жити в сучасному соціумі з власними індивідуальними особливостями, проведення з користю та захопленням вільний час.

Ефективність реалізації неформальної мистецької освіти у вищому педагогічному закладі визначається її функціями: підвищення активності майбутнього фахівця, виховання почуття національної свідомості студента педагогічного університету, допомога в поглибленні знань, умінь і навичок для високорезультативної майбутньої професійної діяльності.

Неформальна мистецька освіта в педагогічному університеті має реалізуватися з урахуванням таких важливих принципів як свобода вибору освітньої (мистецької) діяльності, соціокультурна спрямованість, особистісно-діяльний характер освітнього процесу, самостійність і активність, гуманізм, демократизм, культуровідповідність, зв'язок з практикою, гнучкі програми, розклад і місце проведення тощо.

Індивідуально-особистісна основа діяльності майбутнього вихователя в неформальних мистецьких колективах може задовольнити потреби конкретного студента, використовуючи потенціал його вільного часу. Зміст цієї роботи визначається цілями морального, естетичного, громадянського, патріотичного, інтелектуального та інших видів розвитку особистості, тобто завданнями

формування високодуховних людей, здатних до збереження, збагачення та передачі майбутнім поколінням національних цінностей українського народу.

Отримання майбутнім фахівцем дошкільного виховання мистецької освіти в неформальних художньо-творчих колективах (вокальному ансамблі чи хорі, танцювальному чи драматичному колективі, літературній чи художній студії, гуртку декоративно-ужиткового мистецтва тощо) сприяє невимушеному та бажаному засвоєнню різних видів мистецтв. Це обумовлено тим, що визначальним критерієм здобуття неформальної мистецької освіти в педагогічному університеті є добровільність у виборі мистецької діяльності, що дає змогу особистості діяти за покликом душі, серця, допомагає відчувати власну свободу.

У тісному поєднанні з формальною освітою неформальна мистецька може збагатити рамки професійної готовності майбутнього вихователя. Зокрема, в неформальній мистецькій освіті здійснюватиметься стимулювання процесів самовизначення, саморозвитку та самовиховання, підґрунтя для яких закладається у формальній освіті; зміст діяльності художньо-творчих колективів неформальної мистецької освіти (на відміну від формальних) не обмежуватиметься типовими програмами, що дасть можливість гнучко реагувати на запити й потреби, які в молодих людей швидко змінюються і оволодівати саме тими знаннями й вміннями, які є актуальними в даний час, не чекаючи, доки відповідні теми з'являться в типових навчальних програмах; у неформальних творчих колективах простіше досягатиметься атмосфера радості, довіри, взаємоповаги, взаєморозуміння, дружби за рахунок наявності спільних думок, уподобань, обдарувань. Окрім того, рівень мистецької діяльності та творчої активності учасників неформальних художньо-творчих колективів у порівнянні з формальними може виявитися вищим, робота ефективнішою та результативнішою, що підвищить рівень готовності майбутніх фахівців до педагогічної взаємодії з молодим поколінням.

Фундамент для організації неформальної мистецької освіти майбутніх педагогів закладений в системі навчально-виховної роботи в педагогічних університетах, і на ньому успішно діяли колективи художньої самодіяльності, гуртки, секції, театри, групи, які сьогодні потерпають в силу різних об'єктивних та суб'єктивних причин.

Доповнення формальної освіти неформальною мистецькою дасть друге життя художньо-творчій діяльності майбутніх педагогів та сприятиме створенню умов для розвитку кожної особистості, активної, з власним життєвим досвідом та поглядами на життя, бажаннями й прагненнями, ставленням до суспільних і культурних явищ.

Зберігаючи найкращі традиції роботи зі студентським художньо-творчим колективом їх керівники матимуть змогу досягти високих результатів у мистецькій діяльності й разом з тим сприяти професійному становленню майбутнього педагога. Поєднання важливих ознак авторитету керманіча, зокрема, поваги до особистості, захоплення справою, постійний творчий пошук суттєво доповнять мистецький досвід їх учасників.

Так, у неформальних хореографічних колективах майбутні вихователі дошкільних навчальних закладів матимуть змогу засвоїти не лише основні танцювальні рухи, вивчити можливості їх поєднання в танці, але й захопитися та стати співучасником, творцем окремих номерів.

Виконання музичних творів в ансамблі чи хорі дасть змогу отримати досвід вокальної або інструментальної діяльності, познайомитися з кращими зразками народного чи класичного мистецтва.

Цінними будуть і заняття студентів у театральній студії, оскільки професійна діяльність вихователя вимагає певного рівня розвитку драматичних умінь. Доцільною є й мистецька діяльність в художніх студіях чи гуртках декоративно-ужиткового мистецтва.

Загалом, мережа художньо-творчих колективів для отримання неформальної мистецької освіти може бути надзвичайно широкою та формуватися з урахуванням змісту навчальних планів підготовки педагогів різних спеціальностей (зокрема, вихователів дошкільних закладів) у системі формальної освіти та бажаннями, прагненнями, нахилами й уподобаннями майбутніх фахівців.

Отже, поєднання формальної та неформальної мистецької освіти в педагогічному університеті має спиратися на традиційний підхід формування педагога – систему виховної роботи в педагогічних університетах з розгалуженою мережею самодіяльних творчих колективів, оскільки вона спрямована на вирішення однієї з найактуальніших проблем сучасності – виховання високоморальної людини шляхом наставництва, взаємодії, організованого культурного простору, який сприяє гармонізації особистості, формуванню внутрішнього світу молодої людини.

Участь майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у неформальних художньо-творчих колективах дозволить їм отримати неформальну мистецьку освіту та дасть змогу узагальнити власний життєвий досвід, співвіднести його з системою цінностей, які історично склалися в державі та сьогоденному молодіжному середовищі. Усвідомлення унікальності, неповторності та поліфункційності високодуховних творів у порівнянні з окремими псевдокультурними проявами так званого сучасного мистецтва стане важливим підґрунтям для вибору та використання музичного, хореографічного, образотворчого, драматичного, декоративно-ужиткового матеріалу в майбутній професійній діяльності майбутніх вихователів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сулаєва Н. В. Історичні передумови виникнення неформальної музичної освіти в Україні / Н. В. Сулаєва // Інновації в педагогічній освіті європейського простору. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 27-28 вересня 2009 р. – Полтава, 2009. – 390 с. – С.312-317.
2. Сулаєва Н. В. Мистецько-освітні стратегії підготовки вчителів початкових класів. Навчально-методичний посібник – Полтава: Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, 2009. – 102 с.

3. Сулаєва Н. В. Неформальна мистецька освіта як засіб соціалізації майбутнього педагога / Н. В. Сулаєва // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць (педагогіка та психологія), Випуск 449-450. – Чернівці: ЧНУ, 2009. – С. 134-139.

4. Сулаєва Н. В. Формування моральності майбутнього педагога в системі неформальної мистецької освіти / Н. В. Сулаєва // Імідж сучасного педагога. – 2009. – № 10(99). – С. 45-49.

5. Шевченко Г.П. Неформальна освіта // Енциклопедія освіти / [головний ред. В. Г. Кремень]. – К.: Хрінком Інтер, 2008. – С. 583-584.

SUMMARY

The separate aspects of non-formation artistic formation of preschool establishments are reflected in the article. Determination of non-formal artistic education, its purpose is formulated, functions and basic principles of organization, is represented.

Key words: *non-formal artistic education, professional training, future preschool teacher.*

ТАТЬЯНА СЫЧЕВА

ПАЛЬЧИКОВАЯ ГИМНАСТИКА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СРЕДСТВ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ

Рассмотрено значение пальчиковой гимнастики как средство развития речи ребенка. Представлено перечень упражнений по развитию мелкой моторики.

Ключевые слова: *пальчиковая гимнастика, мелкая моторика, упражнения, речь.*

Одна из важнейших задач коррекционно-воспитательной работы в дошкольных учреждениях – повышение эффективности педагогического воздействия на детей с психофизическими недостатками, оптимальное развитие потенциальных возможностей их познавательной и речевой деятельности, подготовка к включению в социальную среду школы.

У всех детей с отклонениями в развитии в той или иной степени нарушена речевая деятельность. Речевые нарушения у разных категорий детей проявляются в многообразных формах, в различной степени и по-разному поддаются педагогическому воздействию, что обусловлено различными первичными нарушениями. В этой связи особую актуальность приобретает изучение взаимосвязи речи и моторного компонента в условиях нарушенного развития, а также разработка системы специальных занятий, обеспечивающих исправление, ослабление, сглаживание недостатков речи детей.

Аналитический обзор научной литературы показывает, что существует онтогенетическая взаимозависимость развития мелкой моторики и речи (В.И. Бельтюков, 1964; М.М. Кольцова, 1973; Л.А. Кукуев, 1968 и др.) и что движения руки исторически, в ходе развития человечества, оказали существенное влияние на становление речевой функции. Сопоставляя